

MUZEUM TECHNIKI
STOWARZYSZENIE GEODETÓW POLSKICH

**Prace kartograficzne Kwatermistrzostwa
Generalnego i Korpusu Inżynierów Wojska
Polskiego w okresie 1815 – 1831**

STANISŁAW JANUSZ TYMOWSKI

**PRACE KARTOGRAFICZNE KORPUSU INŻYNIERÓW
I KWATERMISTRZOSTWA GENERALNEGO
WOJSKA POLSKIEGO
w latach 1815-1830**

ilustrował ANDRZEJ MAKOWSKI

Wydane z okazji ekspozycji pt. Kartografie Korpusu Inżynierów i Kwatermistrzostwa generalnego (1815—1830) zorganizowanej w Muzeum Techniki wg programu przygotowanego przez Komisję Główną d/s Muzeów i Wystaw Stowarzyszenia Geodetów Polskich.

Warszawa, maj 1974

STANISŁAW JANUSZ TYMOWSKI

**PRACE KARTOGRAFICZNE KORPUSU INŻYNIERÓW
I KWATERMISTRZOSTWA GENERALNEGO
WOJSKA POLSKIEGO
w latach 1815-1830**

Utworzone na Kongresie Wiedeńskim Królestwo Polskie było w okresie 1815 - 1831 organizmem państwowym o dużej samodzielności. Złączone z Rosją unią dynastyczną miało własną konstytucję, władze ustawodawcze, Sejm i Senat, władze wykonawcze podporządkowane namiestnikowi cesarskiemu, a nawet własną armię, której wodzem naczelnym był brat cesarza Aleksandra I, wielki książę Konstanty.

Armia ta posiadała sztab główny i składała się z 6 większych jednostek, a mianowicie: dywizji gwardii, 2 dywizji piechoty, 2 dywizji jazdy oraz Korpusu Artylerii i Inżynierów. W skład jednostek dywizyjnych i korpusnych wchodziło 13 pułków piechoty, 9 pułków jazdy i 3 brygady artylerii. Armia ta wraz z jednostkami pomocniczymi liczyła prawie 30 000 ludzi.

Była to armia nowoczesna, mająca za sobą chlubną przeszłość bojową z okresu epopei napoleońskiej. W skład jej wchodziły "korpusy uczzone", zwane tak potocznie ze względu na wymagania co do kwalifikacji technicznych stawiane kadrom oficerskim tych korpusów. Do korpusów uczonych związanych z geodezją i kartografią należały: Kwatermistrzostwo Generalne wchodzące w skład Sztabu Głównego oraz Kor-

pus Inżynierów, zwłaszcza zaś Biuro Topograficzne tego korpusu.

Pod względem liczbowym były to jednostki mniej więcej równorzędne. W roku 1824 w skład ich wchodziło łącznie niemal 100 oficerów. Ze-stawienie stopni oficerskich według stanu z tegoż roku podane jest w tabeli 1.

Tabela 1

Według stanu w 1824 r.	Gen.	Płk.	Ppłk.	Kpt.	Por.	Ppor.	Razem Oficerów
Kwaterm. Gen.	1	4	8	8	6	19	46
Korpus Inż.	1	2	4	9	15	17	48
Razem:	2	6	12	17	21	36	94

Niemal wszyscy oficerowie wyższych rang, od kapitana wzwyż, to napoleończycy, a starsi spośród nich to uczestnicy Powstania Kościuszkowskiego.

Poczet kościuszkowców otwiera generał Maurycy Hauke, dawny konduktor i podporucznik Korpusu Inżynierów Koronnych z czasów Stanisława Augusta, później żołnierz Legii Polskich we Włoszech; był w oblężonej Mantui; brał udział w kampaniach lombardzkiej i neapolitańskiej; w 1807 roku w czasie kampanii pruskiej był szefem sztabu generała Henryka Dąbrowskiego; w 1813 roku dowodził obroną Zamościa; w 1824 roku był generałem dywizji i kwatermistrzem generalnym.

Kościuszkowcami byli również pułkownicy Michał Pełczyński i Józef Wyszkowski z Kwatermistrzostwa Generalnego oraz podpułkownik Franciszek Valentin d'Hauterive z Korpusu Inżynierów.

Po najwybitniejszych napoleończyków należeli późniejsi generałowie Powstania Listopadowego Wojciech Chrzanowski, Klemens Kołaczkowski i Ignacy Prądzyński. Spośród 20 wyższych oficerów obu służb 15 było kawalerami Legii Honorowej.

Natomiast konduktorami wchodzącymi do służby w kwatermistrzostwie i korpusie inżynierów byli już wychowankowie Korpusu Kadetów w Kaliszu i Szkoły Wojskowej Aplikacyjnej w Warszawie, którzy po kilku latach praktyki dosługiwali się stopni oficerskich.

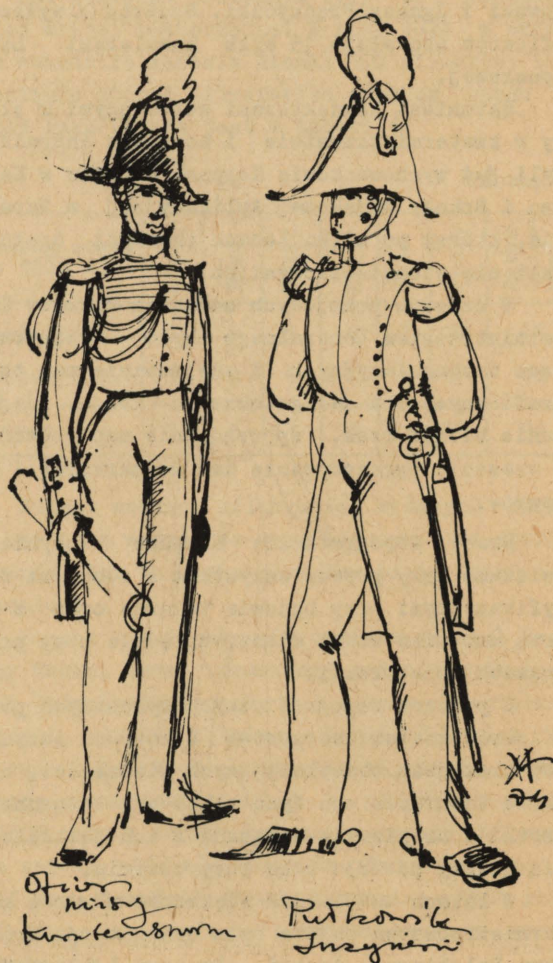
W czasach pokojowych zadaniem oficerów Kwatermistrzostwa Generalnego było wykonywanie prac triangulacyjnych i zdejmowanie map topograficznych dla całego obszaru kraju, zdejmowanie biegów rzek, sporządzanie map gościńców a wreszcie opracowywanie map do marszrut i manewrów.

Prace topograficzne Korpusu Inżynierów związane były przede wszystkim z robotami fortyfikacyjnymi przy budowie twierdz oraz z budową umocnień wokół miast, względnie przy przeprawach przez rzeki.

O pracach topograficznych wykonanych przez oficerów kwatermistrzostwa i korpusu inżynierów brak jest obszerniejszych wiadomości, bo i okres istnienia obu tych służb był stosunkowo krótki i archiwalia związane z ich działalnością uległy po 1831 roku rozproszению.

W latach 1815 - 1822 większość oficerów kwatermistrzostwa zajęta była delimitacją Królestwa Polskiego z Austrią, Prusami i Wolnym Miastem Krakowem.

Pracami pomiarowymi przy rozgraniczeniu z Wolnym Miastem Krakowem i Austrią kierował ze strony polskiej kpt. Klemens Kołaczkowski z

Rys. 1

Korpusu Inżynierów, któremu podlegali następujący oficerowie kwatermistrzostwa: kpt. Franciszek Koss, porucznicy Jerzy Arnold i Marcin Klemensowski, konduktorowie, a od maja 1818 roku podporucznicy, Teofil Zabłocki i Franciszek Zandrowicz. Zdjęcia topograficzne oparte były o triangulację, do wykonania której użyto kwadrantu Ramsdena, wypożyczonego z krakowskiego obserwatorium astronomicznego od prof. Józefa Łęskiego oraz stolików topograficznych. Prace przy wytyczeniu granicy Wolnego Miasta Krakowa, oznaczeniu jej słupami, a następnie wykonaniu zdjęć topograficznych obejmujących obszar w odległości ćwierć mili od linii granicznej, zakończono w roku 1818. Zestaw sporządzonych map składał się z 14 arkuszy w skali 1:28 800.

Jako ciekawostkę podać można fakt, że biuro i pracownia oficerów kwatermistrzostwa mieściły się w rynku krakowskim w pałacu Pod Krzysztoforami.

Po zakończeniu prac przy delimitacji Wolnego Miasta Krakowa rozpoczęły się prace przy delimitacji z Austrią. Prowadzili je ciż sami oficerowie pod kierunkiem kpt. Klemensa Kołaczkowskiego. W roku 1819 triangulację i zdjęcia topograficzne doprowadzono do Sandomierza, zaś w roku 1820, od Zawichostu przez Tomaszów do Bugu. Całość prac kartograficznych składała się z 25 sekcji w skali 1:28 800. Po zakończeniu delimitacji kierownik tych prac kpt. Klemens Kołaczkowski, mianowany podpułkownikiem, został powołany na dyrektora nauk i profesora geodezji i topografii w Szkole Wojskowej Aplikacyjnej w Warszawie.

Pracami pomiarowymi przy delimitacji z Prusami kierowali oficerowie kwatermistrzo-

stwa a mianowicie kapitan Wojciech Chrzanowski, porucznicy Józef Hiż i Julian Jaraczewski oraz konduktorowie Mikołaj Rzędkowski i Daniel Tolkemith. Prace te, z przerwami wywołanymi nieporozumieniami ze stroną pruską co do przebiegu granicy, trwały do roku 1822. Wynikiem ich było 17 arkuszy map w skali 1 : 57 600.

Konduktor Finjani

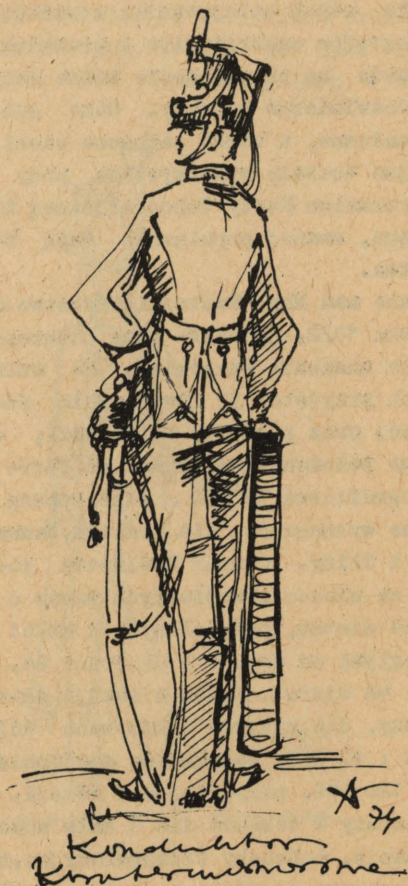
Rys.2

W komisjach mieszanych do spraw delimitacji komisarzami polskimi byli oficerowie kwatermistrzostwa: podpułkownik Adam Bojanowicz dla Austrii i Wolnego Miasta Krakowa i podpułkownik Ignacy Prądzyński dla Prus.

Prace przy delimitacji nie należały do podstawowych zadań kwatermistrzostwa. Zapewniły one jednak oficerom tej służby dobrą praktykę polową połączoną z możliwością porównania swych umiejętności z umiejętnościami topografów austriackich i pruskich, pozwoliły także na przyswojenie sobie obcych wzorów i doświadczeń w pracy. Same zaś zdjęcia przygraniczne, a także założone sieci triangulacyjne zostały wykorzystane przy pracach nad wykonaniem Karty Topograficznej Królestwa Polskiego, zwanej popularnie Mapą Kwatermistrzostwa.

Prace nad Mapą Kwatermistrzostwa rozpoczęto w roku 1822, jednakże sama koncepcja mapy powstała znacznie wcześniej. Za osie współrzędnych przyjęto: 52 równoleżnik szerokości północnej oraz południk warszawski, określając jego położenie na wschód od Ferro długością geograficzną $38^{\circ} 50'$. Współrzędne astronomiczne wyznaczono dla Krakowa, Warszawy, Stulupian i Olity. Obszar Królestwa podzielony został na siedem równoległych pasów o szerokości 64 wiorst, podzielonych z kolei liniami równoległymi na sekcje o długości 64, a szerokości 46 wiorst. Każdą z sekcji dzielono na 9 arkuszy, dla których wykonywano zdjęcia w skali 1 : 42 000, redukowane następnie do skali 1 : 126 000, przyjętej dla sekcji. Dawało to 3 wiorsty w terenie dla 1 cala angielskiego na mapie. Łańcuchy triangulacyjne, niezbędne dla powiązania zdjęć z mapami pruskimi Gillego i Textora i austriackimi Heldenfelda wykonane zostały przy użyciu koła powtarzającego Bordy.

Na każdy arkusz do polowych zdjęć topograficznych, które wykonywano w skali 1 : 42 000, wnoszono wszystkie szczegóły pomiarowe, które

Rys. 3

można było uzyskać. Wykorzystywano mapy austriackie i pruskie z lat 1795-1806, mapy wykonane przy delimitacji w latach 1816-1822, zdjęcia rzek i gościńców, mapy dóbr i lasów państwowych wykonywane przez Rządową Komisję Przychodów i Skarbu, a nawet mapy dóbr prywatnych. Opracowane w ten sposób arkusze były w terenie weryfikowane i uzupełniane.

W roku 1828, kiedy drogą redukcji map stołikowych, wykonano już znaczną liczbę sekcji w skali 1 : 126 000, reprodukcję ich powierzone Karolowi Fryderykowi Minterowi, który zobowiązał się do 1836 roku wysztychować na mieździ wszystkie 59 sekcji mapy.

Po upadku Powstania Listopadowego akta i prace kwatermistrzostwa przejęły władze wojskowe rosyjskie, które zleciły generałowi Karolowi Richterowi zakończenie prac nad Mapą Kwatermistrzostwa. Po wykonaniu przez topografów rosyjskich brakujących sekcji, Minter w 1843 roku doprowadził do końca sztychowanie mapy.

Mapa Kwatermistrzostwa, wydana z datą 1839 rok, składa się z karty tytułowej w skali 1 : 1 008 000, 56 sekcji całkowitych i 4 połówek sekcji. Wszystkie napisy na mapie są polskie, zaś tytuł mapy i objaśnienia podane są w trzech językach: rosyjskim, polskim i francuskim.

Zestawienie prac topograficznych wykonanych przez topografów polskich i rosyjskich przedstawione jest w tabeli 2.

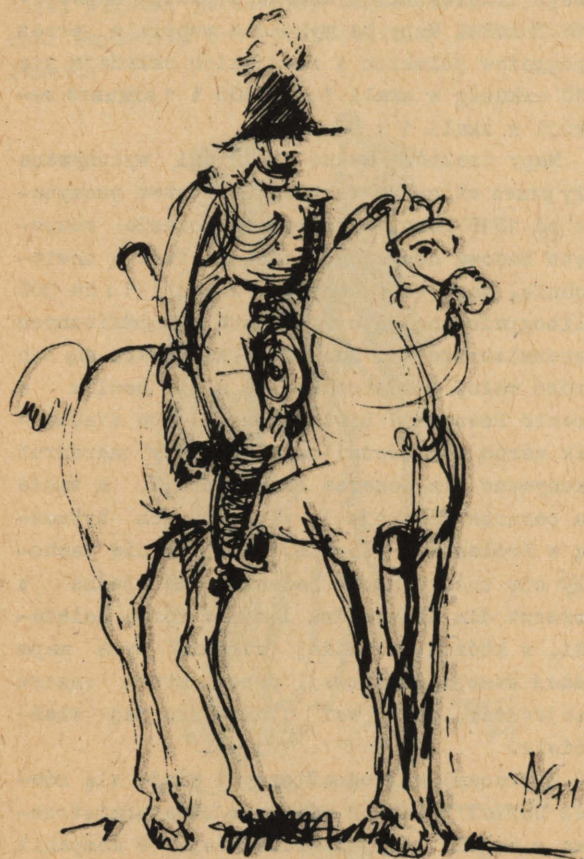
Na treść Mapy Kwatermistrzostwa składają się: sieć wodna i rzeźba terenu przedstawiona kreskami, zalesienie, cztery rodzaje dróg z wykazaniem stacji pocztowych, osadnictwo z wykazaniem zabudowań drewnianych i murowanych, kościołów, kaplic, kopalni żelaza, ołowiu, cyn-

ku i miedzi, młynów itp. Na mapie uwidoczni-
na jest nawet kolej warszawsko-wiedeńska.
Wprawdzie budowę tej kolei zakończono dopiero
w 1848 roku, jednakże na mapie wykazano ją w
całości od Warszawy do granicy, częściowo na
podstawie wykonanych już prac, częściowo zaś
na podstawie projektów.

Tabela 2

Prace topo- graficzne wykonane przez:	Wiorst kw.	Arkuszy zdjęcia w skali 1 : 42 000	Sekcji re- dukcji w skali 1 : 126 000
Kwaterm. Generalne Wojska Pol- skiego	72 817	240	27
Korpus To- pografów Wojska Ro- syjskiego	38 737	168	32
Razem Mapa Topograf. Królestwa Polskiego	111 554	408	59

W latach 1815-1827 oficerowie kwatermi-
strzostwa pracowali również przy wykonaniu ma-
py okolic Warszawy. Punktami założonej wów-
czas sieci triangulacyjnej były między inny-
mi: zbór ewangelicko-augsburski, kościoły na
Bielanach, w Górze Kalwarii i w Kobyłce. Mapa
okolic Warszawy wydana została w 1829 roku w
skali 1 : 84 000. Wykonano ją w zakładach li-
tograficznych kwatermistrzostwa, którymi kie-
rował pułkownik Kazimierz Żwan. Zakłady te za-
łożono w grudniu 1818 roku. Miały one swą sie-
dzibę przy kwatermistrzostwie, które mieściło
się w Pałacu Prymasowskim na ulicy Senator-
skiej.

Nr 150
Kwatermistrzostwa

Rys. 4

Zbliżone do map okolic miast są mapy manewrów. Znane są mapy okolic Brześcia Litewskiego i Terespoli wykonane z okazji manewrów w 1823 roku. Mapy te wykonane wspólnie przez topografów polskich i rosyjskich składają się z 10 arkuszy w skali 1 : 16 800 i 1 arkusza redukcji w skali 1 : 42 000.

Mapy traktów zwane drożniami wykonywane były przez oficerów kwatermistrzostwa poczynając od 1816 roku, w którym to czasie rozpoczęto budowę nowych gościńców z twardą nawierzchnią. Mapy te wykonywano w skali 1 : 84 000 i litografowano je w zakładach litograficznych kwatermistrzostwa. Niestety zachowało się ich bardzo mało, posiłkowano się nimi bowiem w okresie Powstania Listopadowego. Do ciekawostek wśród map drożni należały mapy marszrut wykonywane dla cesarza Aleksandra I, a także dla cesarza Mikołaja I, za każdą ich bytnością w Królestwie Polskim. Niestety nie zachowały się one. Wiadomo jedynie, że jedna z marszrut dla Aleksandra I miała formę książeczki, w której na każdej stronie była mapa każdej stacji pocztowej, przez którą cesarz przejeżdżał, nazwa wsi i nazwisko jej właściciela.

Z pracami kartograficznymi wiąże się również udział polskich oficerów kwatermistrzostwa w wojnie rosyjsko-tureckiej. W kampanii 1828 roku brało udział 18 oficerów polskich w tym 8 oficerów kwatermistrzostwa, 4 oficerów Korpusu Inżynierów i 6 wychowanków Szkoły Aplikacyjnej Wojskowej, z których 3 miało rozpocząć służbę w Kwatermistrzostwie, 3 zaś w Korpusie Inżynierów. Spośród oficerów kwatermistrzostwa w kampanii tej brali udział: płk. Józef Hauke, kpt. Wojciech Chrzanowski, kpt. Feliks Szymanowski oraz porucznicy: Józef Breza,

Ignacy Kijeński, Jakób Małgorzewicz, Julian Piędzicki i Adolf Potkański. Spośród oficerów Korpusu Inżynierów brali udział w kampanii: kpt. Józef Wilson, porucznicy August Szultz i Michał Szymoński oraz podporucznik Edward Biełliński.

Konduktor
Kwatermistrzostwa: Inżynier

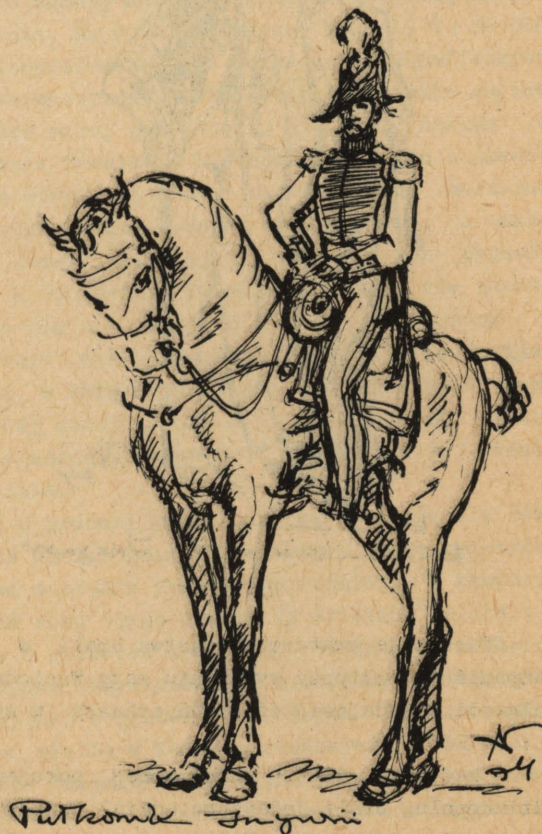
Rys. 5

Oficerowie kwatermistrzostwa brali w tej kampanii udział przy wykonaniu mapy Wschodniej Bułgarii składającej się z 16 arkuszy w skali 1 : 84 000.

W kampanii 1829, zakończonej pokojem w Adrianopolu, brali dodatkowo udział podporucznicy kwatermistrzostwa Nikodem Butrym i Fran-

ciszek Zandrowicz. Wraz z wymienionymi już poprzednio oficerami kwatermistrzostwa (z wyjątkiem płk. Józefa Haukego, który w kampanii tej nie brał udziału) współpracowali oni w zdjęciach Wschodniej Rumelii (11 arkuszy w skali 1 : 84 000) oraz Zachodniej Bułgarii. Na podstawie zdjęć Bułgarii i Rumelii wydana została mapa obszaru działań wojennych złożona z 7 arkuszy w skali 1 : 420 000.

W czasie tej kampanii zmarł na cholere podporucznik kwatermistrzostwa Julian Piędzicki.

Rys. 6

Oficerowie kwatermistrzostwa, wspólnie z oficerami Korpusu Inżynierów brali również udział w pracach przy budowie Kanału Augustowskiego. Myśl budowy tego kanału wyszła ze sfer gospodarczych Królestwa w okresie wojny celnej z Prusami, podczas której zmarł niemal zupełnie spław zboża do Gdańska. Inicjatorem budowy kanału był Franciszek Drucki-Lubecki, któremu chodziło o ominięcie Prus i skierowanie transportów zboża do Bałtyku drogą wodną Wisła, Narew, Niemen i Windawa. Fragmentem tej drogi miał być Kanał Augustowski.

Samą budowę kanału powierzono Korpusowi Inżynierów, jednakże projekt drogi wodnej wykonany został w okresie 1823-1824 przez ppłk. Ignacego Prądyńskiego z Kwatermistrzostwa Generalnego. Przy wykonaniu projektu współpracowali z Prądyńskim oficerowie kwatermistrzostwa kpt. Jerzy Arnold, podporucznik Julian Piędzicki, konduktor Jan Rakusa, a także podporucznik Michał Horain z Korpusu Inżynierów. Kiedy w 1826 roku ppłk. Ignacy Prądyński został aresztowany w związku ze sprawą Łukasińskiego, kierownictwo prac przy budowie kanału przejął dowódca Korpusu Inżynierów, generał Jan de Grandville-Malletski. Jeśli więc wykonanie wstępnego projektu kanału przypisać należy oficerom kwatermistrzostwa, zwłaszcza zaś ppłk. Ignacemu Prądyńskiemu, to projekt ostateczny oraz samo wykonanie są prawie w całości dziełem oficerów Korpusu Inżynierów.

Spośród kilkunastu służ kanału, tylko trzy budowali oficerowie kwatermistrzostwa. Kapitan Jerzy Arnold budował służę Gorczyca - 1827 i Dąbrowa - 1829, zaś podporucznik Julian Piędzicki służę Perkuć - 1827-1828. Pozostałe służę budowali oficerowie Korpusu Inżynierów: por. Edward Bieliński, służę Białobrzegi - 1827 i

Kudrynki - 1829; por. Michał Horain, służy Pańniewo 1826-1827 i Kudrynki - 1829; por. Konstanty Jodko, służy Augustów 1825-1826, Sosnówka 1828 i Kurzyniec 1829; kpt. Jan Lelewel, służy Swoboda 1827; por. Wojciech Korczakowski, służy Białobrzegi 1825, Borki-Sosnowo 1826, Mikaszówka 1828 i Wołkuszek 1829; ppor. Michał Przyrembel, służy Dębowo 1826-1827; por. Aleksander Randau, służy Augustów 1827; por. August Szultz, służy Gorczyca, Ruda Wojciechowska 1827 i Przewięź 1827; ppor. Franciszek Wielhorski, służy Kurzyniec 1829.

Porucznik Feliks Pancer z Korpusu Inżynierów opracował wspólnie z Józefem Nowickim, profesorem chemii w Szkole Wojskowej Aplikacyjnej, metodę produkcji wapna wodotrwałego (hydraulicznego), o którym w roku 1818 ogłosił w Paryżu swoją pracę L.I. Vicat. Warto dodać, że w słownictwie technicznym polskim pojawia się wówczas po raz pierwszy słowo beton, przyjęte z wymienionego wyżej dzieła Vicata.

Prace przy budowie Kanału Augustowskiego, a także prace przy rozbudowie i umacnianiu twierdz w Modlinie i w Zamościu, absorbowały znaczną część kadry oficerskiej Korpusu Inżynierów. W korpusie tym jednak istniało również Biuro Topograficzne zajmujące się wyłącznie sprawami kartograficznymi. Pracami Biura Kartograficznego kierował do 1820 roku płk. Mikołaj Rouget, po nim zaś ppłk Józef Koriot.

W latach 1817-1819 pod kierunkiem Koriota wykonana została nowa mapa Warszawy. Ukazała się ona w 1819 roku w skali 1:16 800 jako "Plan ogólny Warszawy zdjęty przez oficerów inżynierii ... litografowany przez konduktorów tegoż korpusu w zakładzie litograficznym kwatermistrzostwa". Mapę tę wydawano w zmniejszeniu w latach 1819, 1820 i 1821.

W latach 1825-1827 oficerowie Biura Topograficznego Korpusu Inżynierów wykonali pod kierunkiem Koriota nowy pomiar Warszawy w skali 1:2100, przy czym pomiar szczegółów po-

Rys.7

przedzony został wykonaniem triangulacji. Mapa Warszawy powstała na podstawie tych pomiarów składa się z 9 arkuszy w skali 1:4200. Przy jej wykonaniu współpracowali z Koriotem porucznicy Feliks Dunin i Wincenty Szymanowski, podporucznicy Karol Brochocki, Franciszek Starowolski, Aleksander Zakrzewski i Teofil Żelewski oraz konduktor Antoni Waśkiewicz.

W Biurze Topograficznym Korpusu Inżynierów wykonano również plany okolic Zamościa i Modlina, a także plany Wisły i Narwi w okolicach Modlina. Przy pracach tych zatrudnieni byli por. Franciszek Leszczyński oraz konduktor Wilhelm Kolberg, syn Juliusza Kolberga - profesora geodezji Uniwersytetu Warszawskiego, późniejszy znakomity hydrograf i kartograf.

Dorobek kartograficzny oficerów kwatermistrzostwa i Korpusu Inżynierów jest więc boga-

ty, zwłaszcza że okres istnienia obu tych służb wynosił zaledwie 15 lat. Istotną a cenną cechą wykonywanych prac był ich związek z zagadnieniami gospodarczymi.

Rys.8

Na zakończenie warto podać imienny wykaz oficerów Kwatermistrzostwa Generalnego i Korpusu Inżynierów według stanu z 1824 roku, sporządzony według starszeństwa służby.

Kwatermistrzostwo Generalne

Kwatermistrz Generalny: Generał Dywizji Maurycy Hauke

Pułkownicy: Józef Wyszkowski, Aleksander Alfonse, Michał Pełczyński, Kazimierz Żwan

Podpułkownicy: Ludwik Milberg, Adam Bojanowicz, Józef Hauke, Ignacy Prądzyński, Stanisław Dönhoff, Franciszek Kozakowski, Franciszek Valentin d'Hauterive, Franciszek Koss

Kapitanowie: Tomasz Skrobecki, Feliks Szymanowski, Wojciech Chrzanowski, Władysław Zdąnowski, Jerzy Arnold, Marcin Klemensowski, Józef Lex, Karol Grabowski

Porucznicy: Józef Rozengart, Antoni Zientecki, Tomasz Polakiewicz, Jerzy Sobolewski, Józef Hiż, Maciej Markowski

Podporucznicy: Nikodem Butrym, Józef Breza, Ignacy Kijeński, Wiktor Łuszczewski, Teofil Zabłocki, Daniel Tolkemith, Franciszek Zandrowicz, Ignacy Mysłakowski, Ferdynand Nieznański, Jakób Małgorzewicz, Kazimierz Twardowski, Kallikst Horoch, Edward Jeżowicki, Antoni Chyliński, Cyprian Wolski, Mikołaj Rzędkowski, Adolf Potkański, Julian Piędzicki, Ludwik Romer

Korpus Inżynierów

Dowódca Korpusu, Generał Brygady: Jan Malletski de Grandville

Pułkownicy: Antoni Sałacki, Filip Męciszewski

Podpułkownicy: Leonard Jodko, Wilhelm Minter, Klemens Kołaczkowski, Józef Koriot

Kapitanowie 1 klasy: Ludwik Miller, Henryk Rossman, Tomasz Mańkowski, Bernard Engbricht, Aleksander Linsenbarth

Kapitanowie 2 klasy: Józef Wilsoh, Karol Horaryński, Feliks Bliziński, Jan Lelewel

Porucznicy: Józef Brodowski, Wincenty Szymanowski, Jan Thomas, Medard Taroni, Michał Charczewski, Antoni Baumann, Honorat Niewiarowski, Wilhelm Thietz, Jan Woyczyński, Antoni Golliszewski, Fryderyk Rossman, Konstanty Jodko, Feliks Wiszniewski, August Szultz, Feliks Panzer.

Podporucznicy: Franciszek Leszczyński, Teofil Lignau, Edward Bieliński, Michał Horain,

Franciszek Starowolski, Roman Garlicki, Michał Szymoński, Wojciech Korczakowski, Feliks Dunin, Filip Jabłoński, Michał Przyrembel, Józef Kiełczewski, Konstanty Kamiński, Aleksander Randau, Hiacynt Pancer, Florian Marczewski, Michał Latański

